

13.2.1. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬೀಜೋತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಪವರ್ತಿಸಿ.

ಇಲ್ಲಿ $(a + b)^2 = a^2 + b^2 + 2ab$ ---ನ.(I) ಮತ್ತು $(a - b)^2 = a^2 + b^2 - 2ab$ ---ನ.(II) ಎನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದೆ.

$$(i) a^2 + 8a + 16$$

$$= (a)^2 + 2 \cdot 4a + 4^2 \text{ -----ನ.(I)}$$

$$= (a+4)^2$$

$$(ii) p^2 - 10p + 25$$

$$= (p)^2 - 2 \cdot 5p + 5^2 \text{ -----ನ.(II)}$$

$$= (p-5)^2$$

$$(iii) 25m^2 + 30m + 9$$

$$= (5m)^2 + 2 \cdot 5m \cdot 3 + 3^2 \text{ -----ನ.(I)}$$

$$= (5m+3)^2$$

$$(iv) 49y^2 + 84yz + 36z^2$$

$$= (7y)^2 + 2 \cdot 7y \cdot 6z + (6z)^2 \text{ -----ನ.(I)}$$

$$= (7y+6z)^2$$

$$(v) 4x^2 - 8x + 4$$

$$= 4(x^2 - 2x + 1)$$

$$= 4(x^2 - 2 \cdot x + 1^2) \text{ -----ನ.(II)}$$

$$= 4(x-1)^2$$

$$(vi) 121b^2 - 88bc + 16c^2$$

$$= (11b)^2 - 2 \cdot 11b \cdot 4c + (4c)^2 \text{ -----ನ.(II)}$$

$$= (11b-4c)^2$$

$$(vii) (l+m)^2 - 4lm \text{ -----ನ.(I)}$$

$$= l^2 + m^2 + 2lm - 4lm$$

$$= l^2 + m^2 - 2lm \text{ -----ನ.(II)}$$

$$= (l-m)^2$$

$$(viii) a^4 + 2a^2b^2 + b^4$$

$$= (a^2)^2 + 2a^2b^2 + (b^2)^2 \text{ -----ನ.(I)}$$

$$= (a^2 + b^2)^2$$

13.2.2. ಅಂತರ್ವರ್ತಿಸಿ.

$a^2 - b^2 = (a + b)(a - b)$ ----ನಂ.(III) ಎನ್ನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರಣ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಸಮೀಕರಣಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದೆ.

(i) $4p^2 - 9q^2$ $= (2p)^2 - (3q)^2$ -----ನಂ.(III) $= (2p+3q)(2p-3q)$
(ii) $63a^2 - 112b^2$ $= 7(9a^2 - 16b^2)$ $= 7[(3a)^2 - (4b)^2]$ -----ನಂ.(III) $= 7(3a+4b)(3a-4b)$
(iii) $49x^2 - 36$ $= (7x)^2 - 6^2$ -----ನಂ.(III) $= (7x+6)(7x-6)$
(iv) $16x^5 - 9x^3$ $= 16x^3(x^2 - 3^2)$ -----ನಂ.(III) $= 16x^3(x+3)(x-3)$
(v) $(l+m)^2 - (l-m)^2$ -----ನಂ.(I) & ನಂ.(II) $= l^2 + m^2 + 2lm - (l^2 + m^2 - 2lm)$ $= l^2 + m^2 + 2lm - l^2m^2 + 2lm$ $= 4lm$
(vi) $9x^2 y^2 - 16$ $= (3xy)^2 - 4^2$ -----ನಂ.(III) $= (3xy+4)(3xy-4)$
(vii) $(x^2 - 2xy + y^2) - z^2$ $= (x-y)^2 - z^2$ -----ನಂ.(II) & ನಂ.(III) $= (x-y+z)(x-y-z)$
(viii) $25a^2 - 4b^2 + 28bc - 49c^2$ $= 25a^2 - \{4b^2 - 28bc + 49c^2\}$ $= 25a^2 - \{(2b)^2 - 2*14bc + (7c)^2\}$ -----ನಂ.(II) $= (5a)^2 - \{(2b-7c)^2\}$ -----ನಂ.(II) & ನಂ.(III) $= (5a+2b-7c)(5a-(2b-7c))$ $= (5a+2b-7c)(5a-2b+7c)$

13.2.3. ඒ ඩීස්ට්‍රිග්ජනු අපවශ්‍ය සි.

(i) $ax^2 + bx$ $= a*x*x + b*x$ $= x(ax + b)$
(ii) $7p^2 + 21q^2$ $= 7*p*p + 7*3*q*q$ $= 7(p^2 + 3q^2)$
(iii) $2x^3 + 2xy^2 + 2xz^2$ $= 2*x*x*x + 2*x*y*y + 2*x*z*z$ $= 2x(x^2 + y^2 + z^2)$
(iv) $am^2 + bm^2 + bn^2 + an^2$ $= a*m*m + b*m*m + b*n*n + a*n*n$ $= m^2(a+b) + n^2(a+b)$ $= (a+b)(m^2 + n^2)$
(v) $ m + l + m + 1$ $= (m+1) + (m+1)$ $= (m+1)(l+1)$
(vi) $y(y + z) + 9(y + z)$ $= (y+z)(y+9)$
(vii) $5y^2 - 20y - 8z + 2yz$ $= 5y^2 - 20y + 2yz - 8z$ $= 5*y*y - 5*4*y + 2*y*z - 2*4*z$ $= 5y(y-4) + 2z(y-4)$ $= (y-4)(5y+2z)$
(viii) $10ab + 4a + 5b + 2$ $= 2a(5b+2) + (5b+2)$ $= (5b+2)(2a+1)$
(ix) $6xy - 4y + 6 - 9x$ $6xy - 4y - 9x + 6$ $= 2y(3x-2) - 3(3x-2)$ $= (3x-2)(2y-3)$

13.2.4. அப்வடிகள்.

(i) $a^4 - b^4$
 $= (a^2)^2 - (b^2)^2$ ----- ந. (III)
 $= (a^2 + b^2)(a^2 - b^2)$ ----- ந. (III)
 $= (a^2 + b^2)(a+b)(a-b)$

(ii) $p^4 - 81$
 $= p^4 - 9^2$ ----- ந. (III)
 $= (p^2 + 9)(p^2 - 9)$
 $= (p^2 + 9)(p^2 - 3^2)$ ----- ந. (III)
 $= (p^2 + 9)(p+3)(p-3)$

(iii) $x^4 - (y+z)^4$
 $= (x^2)^2 - \{ (y+z)^2 \}^2$ ----- ந. (III)
 $= \{ x^2 + (y+z)^2 \} \{ x^2 - (y+z)^2 \}$ ----- ந. (III)
 $= \{ x^2 + (y+z)^2 \} \{ x + (y+z) \} \{ x - (y+z) \}$
 $= \{ x^2 + (y+z)^2 \} \{ x+y+z \} \{ x-y-z \}$

(iv) $x^4 - (x-z)^4$
 $= (x^2)^2 - \{ (x-z)^2 \}^2$ ----- ந. (III)
 $= \{ x^2 + (x-z)^2 \} \{ x^2 - (x-z)^2 \}$ ----- ந. (III)
 $= \{ x^2 + x^2 + z^2 - 2xz \} \{ x + (x-z) \} \{ x - (x-z) \}$
 $= \{ 2x^2 + z^2 - 2xz \} \{ 2x-z \} \{ z \}$
 $= z(2x-z)(2x^2 + z^2 - 2xz)$

(v) $a^4 - 2a^2b^2 + b^4$
 $= (a^2)^2 + (b^2)^2 - 2a^2 b^2$ ----- ந. (II)
 $= \{ a^2 - b^2 \}^2$ ----- ந. (III)
 $= \{ (a+b)(a-b) \}^2$
 $= (a+b)^2(a-b)^2$

13.2.5. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬೀಜೋತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಪವರ್ತಿಸಿ.

(i) $p^2 + 6p + 8$ $= (p^2 + 6p + 9) - 1$ ----- ಸ. (I) $= (p+3)^2 - 1$ ----- ಸ. (II) $= \{ (p+3) + 1 \} \{ (p+3) - 1 \}$ $= (p+4)(p+2)$
(ii) $q^2 - 10q + 21$ $= (q^2 - 10q + 25) - 4$ ----- ಸ. (I) $= (q-5)^2 - 2^2$ ----- ಸ. (II) $= \{ (q-5) + 2 \} \{ (q-5) - 2 \}$ $= (q-3)(q-7)$
(iii) $p^2 + 6p - 16$ $= p^2 + 6p + 9 - 25$ ----- ಸ. (I) $= (p+3)^2 - 5^2$ ----- ಸ. (II) $= \{ (p+3) + 5 \} \{ (p+3) - 5 \}$ $= (p+8)(p-2)$